

ΚΕΪΛΑ ΚΛΟΥΒΕΡ

η Αυτοία

ΒΙΒΛΙΟ 3



Ν Ε Α Ν Ι Κ Η Λ Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: SACRIFICE
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η Θυσία**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Cayla Kluver
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Μαίρη Γραμμένου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριάκος Αθανασιάδης
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Νίκος Δελιγκάρης, Μαριλένα Μέξη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΩΝ: Γιώργος Παζάλος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Α. & Φ. Δελιγιάννης Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Cayla Kluver, 2012
All rights reserved.
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2013

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2013

ISBN 978-618-01-0163-8

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισιμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΚΕΪΛΑ ΚΛΟΥΒΕΡ

η **Θ**υσία
ΒΙΒΛΙΟ 3



*Μετάφραση:
Μαίρη Γραμμένου*



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	9
Πρόσωπο με πρόσωπο	11
Το βάρος της θλίψης	29
Δυσάρεστα συμβάντα	43
Ζωντανή ξανά	64
Αγάπη και πόθος	82
Ο τρομακτικός οίκτος	98
Ένα ασυνήθιστο πρωί	106
Τα χρώματα της πατρίδας	112
Πάλι για την εξουσία	120
Τα πράγματα δεν πηγαίνουν καθόλου καλά	129
Μια ανέφικτη επιλογή	138
Γενναίοι άντρες	155
Εκτελέστε τους όλους	168
Στους δρόμους	180
Αυθάδεια	195
Θυσία	207
Μάρτυρες και άγιοι	222
Αδιόρθωτη	230
Ευκαιρία για γιορτή	242
Μη βγάλεις τσιμουδιά	266
Σε αναζήτηση οικογένειας	279
Η κούρσα	293
Σοφές αποφάσεις	311

Φίλος και εχθρός	324
Δικαστική έρευνα	343
Βαθιά μελαγχολία	353
Καθόλου διπλωμάτισσα	363
Ας τα λέμε καλά	376
Πατρικές φιγούρες	385
Ενάρετοι άνδρες	396
Το ασυμβίβαστο	412
Κατακτήσεις και απώλειες	432
Ένας Κοκυριανός με ξένο αίμα	439
Ζήσαμε πραγματικά	450
Αντίο	456
Φόρος τιμής	466
Ο διοικητής και η βασίλισσα	469

ΠΡΟΛΟΓΟΣ



νοστικτωδώς ο Διοικητής της Φρουράς κοίταξε πίσω του, οργώνοντας με το βλέμμα το διάδρομο του τρίτου ορόφου του παλατιού για την παρουσία εχθρών που μπορεί να τον παρακολουθούσαν. Βέβαια, κανείς δεν είχε λόγο να φοβάται ανατρεπτικές ενέργειες από τους Υτανικανούς, όχι τουλάχιστον τόσο σύντομα μετά την κατάληψη της εξουσίας. Όμως οι Κοκυριανοί ήταν υπέρμετρα καχύποπτοι και ελάχιστα καλόπιστοι. Έτσι, ο Κάναν έδωσε σημασία στην παρουσία του Κοκυριανού στρατιώτη στο τέρμα του διαδρόμου, έναν από τους πάρα πολλούς που μίαιναν με την παρουσία τους το βασίλειό του, προτού ανοίξει την πόρτα της αίθουσας ασθενών.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η αίθουσα είχε έναν και μόνο ασθενή. Αφού πεισματικά διέφυγε το θάνατο αναρίθμητες φορές, ήταν απολύτως προβλέσιμο ότι ο Λόντον θα βρισκόταν καθιστός στο κρεβάτι μία μόλις ημέρα αφότου ανέκτησε τις αισθήσεις του, και εκείνη τη στιγμή φορούσε το δερμάτινο γιλέκο του. Ο Υποδιοικητής είχε χαμένες τις αισθήσεις του επί δυόμισι εβδομάδες μετά τα βασανιστήρια που υπέμεινε στα χέρια του Δεσπότη. Οι αλλόκοτες θεραπευτικές ιδιότητες της Μεγάλης Ιέρειας ήταν αυτές που τον κράτησαν στη ζωή. Στη σκέψη αυτή, το στομάχι του Κάναν σφίχτηκε – ακόμα κι αν ήταν το τελευταίο πράγμα που θα έκανε, θα της ξεπλήρωνε αυτή την υποχρέωση.

Ο Λόντον τεντώθηκε για να πιάσει τις μπότες του, κάνοντας έναν μορφασμό καθώς φορούσε τη μιά, και ο Διοικητής προχώρησε προς το μέρος του, αφήνοντας την πόρτα να κλείσει πίσω του.

«Το βρίσκεις συνετό;» ρώτησε ο Κάναν με ύφος ανήσυχο.

«Βαρέθηκα να τεμπελιάζω». Ο Λόντον φόρεσε και τη δεύτερη μπότα κλείνοντας σφιχτά τις αγκράφες και τα θαλασσιά μάτια του αντάμωσαν τον Διοικητή του. «Συμμερίζεσαι τα συναισθήματά μου, φαντάζομαι».

Ο Κάναν έγνεψε καταφατικά. Από το παράθυρο στον αντικρινό τοίχο διέκρινε τα ερείπια της πατρίδας του – κτίσματα είχαν καταρρεύσει, το τείχος της πόλης είχε γίνει συντρίμια, δρόμοι είχαν ξεχαρβαλωθεί πέρα για πέρα και κοκυριανές σημαίες κυμάτιζαν περήφανα διατυμπανίζοντας την κατάκτηση της καινούργιας επαρχίας. Και αυτό ήταν μονάχα το εξωτερικό στρώμα. Από κάτω, υπήρχαν οικογένειες ρημαγμένες, οικογένειες που μάτωναν γιατί ο χαμός των αγαπημένων τους προσώπων είχε αφήσει πληγές τόσο βαθιές που δε θα έκλειναν ποτέ. Ο Κάναν, ο γιος του, και η οικογένεια που ο νεκρός αδελφός του άφησε πίσω του αιμορραγούσαν. Η Υτάνικα δεν είχε τίποτε άλλο πια να δώσει και, επομένως, τίποτε άλλο να χάσει.

Επί μήνες το βασιλείο τους βρισκόταν σε καθεστώς πολιορκίας, και ο λαός ζούσε μέσα στον τρόμο. Ηττήθηκαν από τους Κοκυριανούς. Ο Δεσπότης εξάντλησε τη σκληρότητα και τη μοχθηρία του σφαγιάζοντας τους αρχηγούς του στρατού σαν πρόβατα προτού βρει και ο ίδιος τραγικό θάνατο. Οι επιζήσαντες ανώτατοι στρατιωτικοί έδωσαν λυσσαλέα μάχη ενάντια στην απελπισία και για ένα διάστημα βρήκαν καταφύγιο στα βουνά για να βοηθήσουν το λαό τους, και προς το παρόν ήταν αναγκασμένοι να ζουν υπό την κυριαρχία του εχθρού. Όμως εδώ, εδώ και τώρα, δεν ήταν η στιγμή να τελειώσει η μάχη. Τώρα ήταν που έπρεπε να ξεκινήσει. Τώρα ήταν που έπρεπε να ανακηθούν όσα χάθηκαν.

Ο Διοικητής, συγκεντρώνοντας τις σκέψεις του στο παρόν, είπε:

«Έχω κάποιες σκέψεις».

Αφού σηκώθηκε όρθιος, ο Λόντον αντάμωσε το σκοτεινό βλέμμα του Διοικητή του.

«Έχω ένα σχέδιο», είπε με τη σειρά του.

ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ

ΑΛΙΡΑ

Ηρα μια βαθιά ανάσα, την κράτησα και μετά εξέπνευσα αργά, επαναλαμβάνοντας τη διαδικασία τρεις φορές για να πνίξω την ταραχή μου και αποτυγχάνοντας οικτρά, όπως το είχα προβλέψει άλλωστε. Βλέποντας την πόρτα στα αριστερά μου, που έβγαζε στο διάδρομο, φαντάστηκα τους καλεσμένους μου να μπαίνουν και συνειδητοποίησα για χιλιοστή φορά τον κίνδυνο, τη βλακεία, αλλά και την αναγκαιότητα της πράξης μου. Δημιουργούσα μια εκρηκτική κατάσταση και, σαν την αστραπή που χτυπάει ξερό χορτάρι, δεν ήξερα αν θα προκαλούσα σπίθες ή ανεξέλεγκτη πυρκαγιά.

«Ωρα;» ρώτησα, και ο λαιμός μου ήταν στεγνός.

«Δεν έχουν αργήσει, αν αυτό εννοείς».

Ο Λόντον ακουμπούσε τη ράχη του στον τοίχο πίσω μου, μιας και υπηρετούσε ξανά ως ο προσωπικός μου σωματοφύλακας, καθήκον που έπαιρνε πολύ σοβαρά. Μολονότι είχα αναγορευτεί Περιφερειάρχης της Υτανικανής Επαρχίας από τη Μεγάλη Ιέρεια, ο Λόντον δεν εμπιστευόταν ότι οι Κοκυριανοί θα σέβονταν το αξίωμά μου, και πίστευε ότι είχα πολύ περισσότερη ανάγκη από προστασία από ποτέ.

Μετά από ώριμη σκέψη, επέλεξα την Αίθουσα Υποδοχής του Βασιλιά γι' αυτή τη συνάντηση, θεωρώντας την το πλέον ουδέτερο έδαφος. Αναμνήσεις και πόνος παραμόνευαν σχεδόν σε κάθε γωνιά του παλατιού –που είχε ονομαστεί «το μεγάλο» από τους Κοκυριανούς–, όμως τούτη η αίθουσα ήταν ουδέτερη και δεν είχε βαρύνουσα σημασία, σε αντίθεση με την Αίθουσα των

Βασιλέων, όπου οι θρόνοι της βασιλικής οικογένειάς μας είχαν απομακρυνθεί μαζί με τα πορτρέτα αλλοτινών Βασιλέων. Επίσης, ήταν ουδέτερη σε αντίθεση και με την Αίθουσα Στρατηγικής όπου είχαμε καταστρώσει τα τελευταία αμυντικά μας σχέδια. Και, τέλος, σε αντίθεση με τα γραφεία που μέχρι πρότινος ήταν του Στέλντορ ως Βασιλιά, του Κάναν ως Διοικητή της Επίλεκτης Φρουράς και του Γκέιλεν ως Ταγματάρχη.

Από την αρχή της κατοχής, αυτή θα ήταν η πρώτη φορά που οι πιο εξέχουσες προσωπικότητες του βασιλείου μου θα έρχονταν πρόσωπο με πρόσωπο με τον Νάριαν, τον Διοικητή του κοκυριανού στρατού. Τούτοι οι άντρες με είχαν φυγαδεύσει με ασφάλεια κατά τη διάρκεια της επίθεσης και είχαν αποδείξει την αξία τους αμέτρητες φορές όσο διάστημα αγωνιζόμασταν να αποκτήσουμε στρατηγικό πλεονέκτημα έναντι των αντιπάλων μας από τις σπηλιές της οροσειράς Νίνιερ, όπου είχαμε βρει καταφύγιο. Και ο Νάριαν ήταν ο άντρας που αγαπούσα, που λειτούργουσε υπό την απειλή βίας, γιατί ο Δεσπότης κρατούσε τη ζωή της αδελφής μου στα χέρια του. Και, ναι, ο Νάριαν διαπραγματεύτηκε με τον Δεσπότη και έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να σώσει τα στρατεύματά μας και το λαό μας, αλλά και πάλι τα τραύματα ήταν νωπά στους συντρόφους μου. Ο Μπέλικ, ο πολυαγαπημένος αδελφός του Κάναν, βρήκε μαρτυρικό θάνατο στα χέρια του Δεσπότη, μόνο και μόνο εξαιτίας της συγγένειάς του με τον Διοικητή. Ο Λόντον και ο Αλίας, υποδιοικητές της Επίλεκτης Φρουράς και σωματοφύλακες της αδελφής μου και δικοί μου, είχαν υποφέρει «πολύ περισσότερα από όσα θα αποκάλυπταν ποτέ», κατόπιν εντολής του Δεσπότη. Και ο Ντέσταρι, ένας ακόμα βαθιά αφοσιωμένος υποδιοικητής, σφαγιάστηκε μπροστά στα μάτια του Λόντον. Δεν μπορώ να κατηγορήσω τους φίλους μου για την πικρία τους, ούτε να αρνηθώ τη δική μου, αν και η πικρία μου δε στρέφεται στον Νάριαν.

Επιτέλους, η πόρτα που παρακολουθούσα άνοιξε και οι Υτανικανοί άνδρες μπήκαν μέσα. Πρώτοι, ο Κάναν και ο Στέλντορ,

τόσο ίδιοι με τις επιβλητικές κορμουςασιές τους, τα σκούρα μάτια τους και τα σχεδόν μαύρα μαλλιά τους – αν και, κατά τα άλλα, τα χαρακτηριστικά του Στέλντορ έφερναν στην όμορφη μητέρα του. Ακολουθούσαν ο Γκέιλεν, με ελαφρώς πιο ανοιχτόχρωμα χαρακτηριστικά από αυτά του καλύτερου φίλου του και τη γενικώς πιο επιεική φύση του να έχει εξαλειφθεί από τον πόλεμο, και τέλος ο Αλίας, που τα σπινθηροβόλα γαλάζια μάτια του έμοιαζαν να έχουν σκληρύνει, και τα πυρρόξανθα μαλλιά του ήταν κομμένα κοντά, φυσικά σημάδια και τα δύο της απώλειας του κάποτε ανέμελου χαρακτήρα του.

Όλοι τους υποκλίθηκαν εμπρός μου και μετά λύπης μου με προσφώνησαν Βασίλισσα Αλίρα, προτού ανταλλάξουν νεύματα με τον Λόντον, κίνηση που μαρτυρούσε τον αλληλοσεβασμό που έτρεφαν οι άντρες.

«Δε θα έπρεπε να με προσφωνείτε Βασίλισσα», τους υπενθύμισα χαμηλόφωνα, γιατί είχα πάντα το νου μου αυτές τις μέρες ότι κάποιος μπορεί να άκουγε. «Είμαι Περιφερειάρχης πλέον. Δε θεωρώ σκόπιμο να ερεθίζουμε τη Μεγάλη Ιέρεια με ένα ασήμαντο ζήτημα όπως είναι οι τίτλοι».

«Δεν είναι καθόλου ασήμαντο το ζήτημα», αντέκρουσε αμέσως ο Κάναν. «Είσαι μέλος της βασιλικής οικογένειας με δικαίωμα στο θρόνο, η Βασίλισσά μας. Η Μεγάλη Ιέρεια δεν έχει παρά να αποδεχτεί την αυθάδειά μας, γιατί δε θα σε προσφωνούμε διαφορετικά».

Δάγκωσα το χεῖλος μου, εκνευρισμένη, αλλά και χωρίς να ξέρω πώς να τους αλλάξω γνώμη δεδομένης της αφοσίωσής τους στο πρόσωπό μου.

«Θα καθίσετε, λοιπόν;» κατάφερα να πω, δείχνοντας προς τις πολυθρόνες.

«Όχι. Δε θα θέλαμε να προσβάλουμε τον απεσταλμένο μας».

Ο Στέλντορ ήταν που είχε μιλήσει, και η περιβόητη οξυθυμία του φούντωσε μόλις αναφέρθηκε στον Νάριαν, αν και δεν ήταν ο ίδιος θυμός που είχα γνωρίσει από πρώτο χέρι καθ' όλη

τη διάρκεια του ταραχώδους γάμου μας, που έλαβε τέλος όταν ο Στέλντορ ζήτησε ακύρωση από την εκκλησία, σεβόμενος την επιθυμία μου. Όχι, αυτός ο θυμός ήταν βαθιά ριζωμένος, γέννημα-θρέμμα του πόνου, της καταδυνάστευσης, και της γνώσης ότι ο άντρας που θεωρούσε εν μέρει τουλάχιστον υπαίτιο για την καταστροφή της Υτάνικα θα μας συναντούσε από στιγμή σε στιγμή.

Ο Κάναν ατένισε τον γιο του με ένα βλέμμα συμπάθειας αλλά και επίπληξης συνάμα, και ύστερα σε πιο ήπιους τόνους εξέφρασε τη θέση του:

«Θα μείνουμε όρθιοι, τουλάχιστον μέχρι να έρθει ο Νάριαν».

Χωρίς να έχω άλλη επιλογή παρά να δεχτώ την απόφαση, συνέχισα να περιμένω μαζί τους, βυθισμένη σε αμείχανη σιωπή· η ταραχή μου, μάλιστα, μεγάλωνε κάθε στιγμή που περνούσε γιατί ήξερα τι θα έλεγε ο Νάριαν. Είχα καλέσει αυτή τη συνάντηση κατ' εντολή του, γιατί και οι δυο μας είχαμε παραδεχτεί ότι η σύγκληση έπρεπε να γίνει από μένα, αν θέλαμε να ξεκινήσει καλά η περιφερειακή διακυβέρνηση.

Δεν ήταν ήχος αλλά το τέντωμα στις ράχες των αντρών που με προειδοποίησε: σημάδι ότι ο Νάριαν είχε καταφθάσει. Στράφηκα στην αντικρινή πόρτα από εκείνη που είχαν χρησιμοποιήσει οι Υτανικανοί άντρες, αυτή που οδηγούσε στην Αίθουσα του Θρόνου... ή αυτή που κάποτε ήταν η Αίθουσα του Θρόνου, και τον είδα να στέκεται εκεί. Όπως οι υπόλοιποι, έτσι και ο Νάριαν ήταν αρκετούς πόντους ψηλότερος από μένα και εξαιρετικά μυώδης, αν και ήταν γνωστό σε όλους μας ότι η δύναμή του ξεπερνούσε τη φυσική ρώμη. Τα βαθυγάλανα μάτια του με αντάμωσαν στιγμιαία, και ύστερα προσγειώθηκαν στους στρατιωτικούς, που, παρά τη στωικότητά τους, δεν κατάφεραν να κρύψουν την εχθρότητά τους. Έπειτα, έκλεισε ήσυχα την πόρτα.

«Κύριοι», είπε ο Νάριαν, τονίζοντας λιγάκι παραπάνω τη λέξη. «Περιφερειάρχα Αλίρα».

Η τυπικότητα που υιοθετούσε ο Νάριαν απέναντί μου σε επίσημες εκδηλώσεις ήταν απολύτως αναγκαία. Είχαμε αποκατα-

στήσει τη σχέση μας, αλλά η επαρχία δεν ήταν έτοιμη να το μάθει ακόμα. Και, μολονότι η παρούσα ομήγυρη γνώριζε την αγάπη που τρέφαμε ο ένας για τον άλλον, φυσικά δεν την αποδέχονταν.

Έγνεψα καταφατικά, παρότι κανείς άλλος δεν τον χαιρέτησε. Ο Νάριαν, άνετος και με φοβερή αυτοσυγκράτηση, στα όρια της υπερβολής ίσως, είχε πάρει πια απόφαση ότι δε θα γινόταν φίλος με αυτούς τους άντρες και αγνόησε την έλλειψη σεβασμού εκ μέρους τους.

«Φέρνω μήνυμα από τη Μεγάλη Ιέρεια», τους πληροφόρησε με την ευγενική προφορά του μπαίνοντας πιο μέσα στην αίθουσα, και τότε ο Λόντον προσέγγισε την ομήγυρη. «Θα σας πρότεινα να καθίσετε. Η Μεγάλη Ιέρεια έχει πολλά να πει».

Όταν κανείς από τους άντρες δε σάλεψε, κάθισα σε μια πολυθρόνα περιμένοντας ότι οι υπόλοιποι θα ακολουθούσαν το παράδειγμά μου. Δεν το έκαναν και αναρωτήθηκα εάν θα είχαν καθίσει σε περίπτωση που η προτροπή δε θα είχε βγει από τα χείλη του Κοκυριανού Διοικητή.

Αγνοώντας για μιαν ακόμα φορά τη στάση τους, ο Νάριαν έσπυσε να λύσει ένα δερμάτινο κύλινδρο από τη ζώνη του, βγάζοντας από μέσα του μια περγαμηνή. Η καρδιά μου χτύπησε δυνατά, σαν να έδινε μόνη της αίμα στις φλέβες όλων, και τότε ο Νάριαν ξετύλιξε το έγγραφο και άρχισε να διαβάζει.

«“Σήμερα, Εικοστή Δευτέρα Ημέρα του Μαΐου, του Πρώτου Έτους κυριαρχίας επί της Επαρχίας Υτάνικα, οι κάτωθι κανονισμοί επιβάλλονται και θα γνωστοποιηθούν απευθείας στην ανώτατη τάξη της Υτάνικα...”» και στα λόγια αυτά ο Νάριαν έγνεψε στους συγκεντρωμένους άντρες, τους οποίους προσδιόριζε η διακήρυξη, «“και θα αναρτηθούν στους δρόμους της πόλης και στην ύπαιθρο ούτως ώστε κανείς πολίτης να μην αποφύγει την ανάληψη της ευθύνης του, επικαλούμενος άγνοια. Η παραβίαση οποιουδήποτε κανόνα που προσδιορίζεται στο παρόν έγγραφο θα τιμωρείται αυστηρά, με την επιβολή σωματικής βλάβης, φυλάκισης ή θανάτωσης.

»"Πρώτος Κανονισμός. Η κατοχή πολεμικού οπλισμού από όλους τους Υτανικανούς άνδρες, γυναίκες και παιδιά, εξόν του σωματοφύλακα της Περιφερειάρχου, απαγορεύεται ρητώς. Όλος αυτός ο οπλισμός θα παραδοθεί αμέσως στις κοκυριανές δυνάμεις. Επιτρέπονται τα εργαλεία αγροτικών εργασιών, ένα τσεκούρι ανά νοικοκυριό για το κόψιμο ξυλείας, μαχαιροπίρουνα, εργαλεία οικοδομών και στιλέτα με λεπίδα μικρότερη των έξι ιντσών"».

Ο Κάναν ένευσε στον Στέλντορ και τον Γκείλεν, οι οποίοι αντάμωσαν το βλέμμα του με σιωπηρή οργή προτού βάλουν ταυτόχρονα τα χέρια τους στην κρυφή θήκη της δεξιάς μπότας τους αποκαλύπτοντας στιλέτα που παραβίαζαν αυτό το νόμο. Και οι δυο τους έκλεισαν με ένα τίναγμα τη λεπίδα του όπλου τους προτού παραδώσουν τα στιλέτα τους στον Νάριαν, ο οποίος κατέσχεσε τα όπλα με παγερό βλέμμα που ευχαρίστως του ανταπέδωσαν. Αφού τοποθέτησε τα στιλέτα στο τραπέζι δίπλα στην πολυθρόνα όπου καθόμουν εγώ, ο Νάριαν ξετύλιξε την περγαμινή ξανά.

«"Δεύτερος Κανονισμός. Η Κοκυρία θα διατηρεί τον απόλυτο έλεγχο εισόδου και εξόδου από την πόλη. Κοκυριανοί στρατιώτες θα φυλάνε την πύλη με την εξουσία να ερευνούν τους περαστικούς με ή χωρίς αιτία.

»"Τρίτος Κανονισμός. Τα σύνορα της Υτανικανής Επαρχίας θα φυλάσσονται από Κοκυριανούς στρατιώτες στη διάρκεια και μετά το πέρας της κατασκευής του Επαρχιακού Τείχους. Ουδείς πολίτης θα διασχίζει τα σύνορα χωρίς ρητή έγκριση του Διοικητή του κοκυριανού στρατού εντός της επαρχίας, και κάθε έγκριση θα αποδεικνύεται από τη σφραγίδα της Μεγάλης Ιέρειας"».

Ατένισα το δαχτυλίδι στο δεξί δάχτυλο του Νάριαν, ξέροντας ότι ο Λόντον θα αναγνώριζε ότι ανήκε στον Δεσπότη, επειδή αυτός το είχε κλέψει όσο ήταν αιχμάλωτος και το φορούσε επί δεκαεπτά χρόνια. Ένα ίδιο ακριβώς δαχτυλίδι κοσμούσε το χέρι της Μεγάλης Ιέρειας. Έτσι ο Νάριαν είχε την εξουσία να παρέχει τη σφραγίδα της.

«Τέταρτος Κανονισμός. Η Επαρχία της Υτάνικα δε θα διαθέτει δική της στρατιωτική δύναμη. Η πρώην στρατιωτική βάση θα ανήκει αποκλειστικά σε Κοκυριανούς στρατιώτες, οι οποίοι θα επιμελούνται τη διατήρηση της έννομης τάξης εντός της πόλεως και στην ύπαιθρο. Η Στρατιωτική Ακαδημία θα συνεχίσει τη λειτουργία της σε αυστηρώς ακαδημαϊκά πλαίσια, για την πνευματική ανέλιξη της νεολαίας της επαρχίας, τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών.

»Πέμπτος Κανονισμός. Το διεθνές εμπόριο θα ξαναρχίσει την επαύριο της ολοκλήρωσης των εργασιών ανέγερσης του Επαρχιακού Τείχους ώστε να επιταχυνθεί η ανάκαμψη της οικονομίας της επαρχίας. Εντούτοις, όλοι οι έμποροι θα ερευνώνται εξονυχιστικά και όσοι μεταφέρουν απαγορευμένα αντικείμενα θα απομακρύνονται.

»Έκτος Κανονισμός. Οι ομάδες κυνηγιού θα καταγράφονται στον Κοκυριανό Αξιωματικό επί του Οπλισμού ούτως ώστε να λάβουν γραπτή έγκριση και ανάλογα όπλα. Μετά το πέρας του κυνηγιού όλα τα όπλα θα επιστρέφονται στον κοκυριανό έλεγχο».

Το βλέμμα μου πλανήθηκε στους άντρες, γιατί ήξερα πόσο προσβεβλημένοι θα ένιωθαν με αυτούς τους περιορισμούς, όμως δεν αντιλήφθηκα καμιά αντίδραση πέρα από την έντονη δυσφορία των δύο νεαρότερων φίλων. Το βλέμμα του Κάναν ήταν σταθερό, η όψη του ανέκφραστη. Ο Αλίας, που ήταν συνηθισμένος να χαλιναγωγεί τα συναισθήματά του, στεκόταν προσοχή με τα χέρια σφιγμένα πίσω από τη ράχη του, κοιτάζοντας κάπου πέρα από τον Διοικητή του, χωρίς να έχει καν τον Νάριαν στο οπτικό του πεδίο. Αλλά η όψη του Λόντον με προβλημάτισε γιατί φαινόταν παραιτημένος, ενώ δεν τον είχα δει ποτέ να σκύβει το κεφάλι στην εξουσία.

«Έβδομος Κανονισμός. Οι σοδειές θα μοιράζονται, με το είκοσι τοις εκατό να αποδίδεται στην Κοκυρία και το ογδόντα τοις εκατό να παραμένει στην επαρχία. Ειδικοί απεσταλμένοι

θα τεθούν επικεφαλής του συντονισμού φύτευσης και γεωργικής εκμετάλλευσης.

»”Ογδοος και τελευταίος Κανονισμός. Φόρος θα επιβληθεί στο εμπόριο και τις επιχειρήσεις σε ποσοστό δέκα τοις εκατό επί των κερδών, σύμφωνα με νόμους που θα οριστούν από τον Κοκυριανό φοροεισπράκτορα».

Η σιωπή που ακολούθησε ήταν βαριά. Οι Υτανικανοί αρνήθηκαν να μιλήσουν, γιατί προφανώς διατάχθηκαν από τον Κά-ναν να μην απαντήσουν. Η Μεγάλη Ιέρεια μπορεί να ανακοίνωσε μεν ότι πλέον η Υτάνικα δεν είχε στρατό, πλην όμως αυτοί οι άντρες είχαν ισχυρή διοικητική ιεραρχία.

«Ο λαός σάς σέβεται και θα ακολουθήσει το παράδειγμά σας», κατέληξε ο Νάριαν τυλίγοντας την περγαμινή και κοιτάζοντας κάθε άντρα διαδοχικά. «Αν τηρήσετε τους νόμους, η επαρχία θα γνωρίσει ευημερία. Και ο λαός της Υτάνικα θα γνωρίσει την ειρήνη».

«Θα ζήσουμε άνετες μισές ζωές, εννοείς», αντέκρουσε ο Στέλντορ.

Είχε αλλάξει πάρα πολύ μετά τον τραυματισμό που λίγο έλειψε να του στοιχίσει τη ζωή, όμως όταν θύμωνε δυσκολευόταν να συγκρατήσει τη γλώσσα του.

«Για την ώρα, η άνεση είναι περισσότερο από αυτό που δικαιούστε να προσδοκάτε. Είστε λαός κατακτημένος, και η Μεγάλη Ιέρεια είναι εξαιρετικά γενναιόδωρη».

Το χέρι του Γκέιλεν έπεσε στον ώμο του φίλου του, και όπως παρατήρησα ούτε αυτός ούτε ο Στέλντορ μου είχαν ρίξει την παραμικρή ματιά στη διάρκεια της συνάντησης. Ενδεχομένως επειδή γνώριζαν τις πεποιθήσεις μου· ήμουν η πρώτη Υτανικανή που είδα τους κανονισμούς, και, παρότι με φόβισαν, ήταν χρέος μου να ενθαρρύνω τη συνεργασία μεταξύ Υτάνικα και Κοκυρίας. Ως επακόλουθο της διαπραγματεύσεως που είχα κάνει με τον Δεσπότη ώστε να επιτραπεί στο λαό μου να φύγει από την ηττημένη πατρίδα προτιμώντας τη νομαδική ζωή από μια ζωή τυραννίας,

υπέγραψα συνθήκη ειρήνης με τη Μεγάλη Ιέρεια για να μας επιτραπεί η επιστροφή μας. Όμως τώρα ήμασταν κοκυριανή επαρχία, και αυτή η κατάσταση συνακόλουθα επέφερε περιορισμούς. Με το πέρασμα του χρόνου οι περιορισμοί θα αλάφραιναν και θα μας χορηγούνταν περισσότερα προνόμια. Έπρεπε να φροντίσω ώστε να επιβιώναμε από αυτό το δύσκολο στάδιο για να περάσουμε σε ένα καλύτερο, για το καλό όλων μας.

Σηκώθηκα, σκοπεύοντας να πω κάτι σχετικά ακριβώς με αυτό, αλλά με πρόλαβε ο Λόντον:

«Έχει δίκιο ο Νάριαν. Αν ζούσε ο Δεσπότης και έκανε κουμάντο, θα είχαμε γίνει σκλάβοι όλοι μας».

Θα έπαιρνα όρκο ότι η ευγνωμοσύνη γλύκανε την όψη του Νάριαν, γιατί ο Λόντον θύμιζε στους υπόλοιπους ότι ο δεκαοκτάχρονος είχε ανοίξει το δρόμο για τη συντριβή του Δεσπότη όταν κάλεσε τον αφέντη του σε μονομαχία για να προστατέψει εμένα. Ήταν η Μεγάλη Ιέρεια, ωστόσο, που έδωσε το τελειωτικό χτύπημα, σώζοντας τη ζωή του Νάριαν και κόβοντας το λαιμό του αδελφού της πέρα για πέρα, όταν πια συνειδητοποίησε ότι το κακό που ανάβλυζε από μέσα του ξεπερνούσε τον έλεγχό της. Οι άντρες δέχτηκαν απρόθυμα το επιχείρημα του Λόντον και ο Νάριαν προχώρησε στο επόμενο θέμα:

«Υπάρχει ένα ακόμα ζήτημα προς διευθέτηση, τα αξιώματα που θα κατέχετε εσείς στη νέα Υτάνικα. Η Μεγάλη Ιέρεια πιστεύει ότι δε θα ήταν συνετό να σας αφήσει στην τύχη σας».

Αυτό εκφράστηκε ως προειδοποίηση, και ο Νάριαν άφησε τις λέξεις να αιωρούνται για λίγο προτού συνεχίσει:

«Εφεξής, καθένας από εσάς αναλαμβάνει ορισμένες αρμοδιότητες. Ο Λόντον έχει αναλάβει ήδη το ρόλο του σωματοφύλακα της Αλίρα, και σε αυτό το πόστο θα παραμένει. Κάναν, θα δουλεύεις από το παλιό γραφείο σου ασκώντας καθήκοντα συμβούλου της Αλίρα όσο εκείνη θα μαθαίνει να κυβερνά την επαρχία. Όσο για τους υπόλοιπους, η πόλη έχει μεγάλη ανάγκη από επισκευαστικά έργα και εσείς θα επιληφθείτε των ερ-

γαισίων, συνεργαζόμενοι με τους Κοκυριανούς που δουλεύουν πάνω σε αυτό. Στέλντορ, σου ανατίθεται το νότιο μέρος της πόλης. Γκέιλεν, το δυτικό. Αλίας, το ανατολικό. Το βορινό κομμάτι θα μείνει υπό την επίβλεψή μου».

Διαισθανόμουν τον Στέλντορ να φουντώνει από αγανάκτηση. Η περηφάνια του ήταν απεριορίστη, ενώ ο Γκέιλεν δεν προσβαλλόταν εξίσου εύκολα. Ο Κάναν, ο Αλίας και ο Λόντον είχαν τη φρόνηση και την πολυετή εμπειρία να δεχτούν αυτό που τους προσφερόταν. Κανείς τους ωστόσο δεν ήταν ευχαριστημένος με την τροπή των πραγμάτων και φοβόμουν για πόσο ακόμα θα τηρούσαν μετριοπαθή στάση.

«Γιατί δε μας εκτελείς να τελειώνουμε;» ρώτησε ο Στέλντορ με σφιγμένο σαγόνι, αναλογιζόμενος προφανώς την τύχη του θείου του Μπέλικ, μόλις η Υτάνικα παραδόθηκε.

«Για να κατευνάσω το πλήθος», απάντησε ξερά ο Νάριαν.

«Πολύ καλά», είπε ο Κάναν σηκώνοντας το χέρι για να ανακόψει τη φόρα του γιου του. «Φαντάζομαι πως αυτά ήταν όλα;»

Τα λόγια του ακούστηκαν σαν παραινέση να αποσυρθούν παρά σαν ερώτηση, τραχιά υπενθύμιση ότι δεν υπήρχε καμιά τέρψη για τον ίδιο ούτε τους άντρες του στη συντροφιά του Νάριαν. Ακολούθησε τεταμένη παύση, και αισθανόμουν μια τεράστια πάλη για εξουσία κάτω από την επιφάνεια.

«Ναι. Είστε ελεύθεροι να αποχωρήσετε».

Ο Κάναν κοίταξε τον Στέλντορ, τον Γκέιλεν και τον Αλίας κλίνοντας ελαφρά το κεφάλι προς την έξοδο πίσω του, υποδηλώνοντας έτσι ότι έπρεπε να αποχωρήσουν. Οι τρεις τους υπάκουσαν χωρίς να πουν λέξη και, μόλις η πόρτα έκλεισε, απευθύνθηκε μια τελευταία φορά στον Νάριαν:

«Η Μεγάλη Ιέρεια δε μας κρίνει λανθασμένα. Θα μπορούσαμε να ήμασταν επικίνδυνοι γι' αυτήν». Ο Κάναν περιεργάστηκε τον νεαρό Διοικητή, και κάτι παράξενο διακρινόταν στην έκφραση του προσώπου του, κάτι κρυμμένο στις σκέψεις του που δεν μπορούσα να το καταλάβω. «Αλλά ξέρεις, νομίζω, ότι έχω

χάσει πολλά, και δεν έχω καμία επιθυμία να χάσω και τον γιο μου. Θα συγκρατήσω τον Στέλντορ και τους υπόλοιπους. Δε θα σου δημιουργήσουν προβλήματα».

Ο Νάριαν ένευσε σε ένδειξη εκτίμησης, και η ματιά του Κάναν πλανήθηκε στιγμιαία στον Λόντον, που είχε ξαναπάρει την αρχική του στάση, στηριγμένος στον τοίχο. Έπειτα από μια υπόκλιση σε μένα, κίνηση ανάρμοστη εάν υποδήλωνε ότι ήμουν ακόμη Βασίλισσα, και μιαν αδιόρατη υπόκλιση στον Νάριαν, φανερώνοντας έλλειψη σεβασμού στο πρόσωπο ενός ηγέτη, ο Κάναν εξαφανίστηκε στο διάδρομο πίσω από τους άντρες του.

«Να μου επιτρέψετε να αποχωρήσω», μου είπε ο Νάριαν υψώνοντας την περγαμηνή. «Πρέπει να φροντίσω την άμεση διανομή των νόμων».

«Ασφαλώς».

Ο Νάριαν πήρε τα σιλέτα που παρέδωσαν ο Στέλντορ και ο Γκέιλεν και έφυγε έτσι όπως είχε έρθει, από την πόρτα προς την Αίθουσα Ακροάσεων, αφήνοντάς με όπως ήμουν νωρίτερα, μόνη με τον Λόντον στην Αίθουσα Υποδοχής.

«Μια χαρά χειρίστηκες τη συνάντηση», παρατήρησε ο πρώην Ανακτορικός Φρουρός με ένα κυνικό ανασήκωμα του φρυδιού του.

«Και τι θες να πεις μ' αυτό;» αγρίεψα, γιατί δεν είχα καμία διάθεση για λεπτότητα ούτε για τα πειράγματά του.

«Μοναχά ότι έκανες εξαιρετική δουλειά μαζεύοντας τους πάντες», αποκρίθηκε αδιαφορώντας για τον τόνο της φωνής μου. «Αναρωτιέμαι αν αυτό έχουμε να περιμένουμε από την κυρία Περιφερειάρχη στο μέλλον».

«Και τι θα ήθελες από την κυρία Περιφερειάρχη στο μέλλον;» Γέλασε και αποτραβήχτηκε από τον τοίχο.

«Σε ξέρω, Αλίρα, ίσως καλύτερα από τον καθένα. Έχω δει το θάρρος σου, την επινοητικότητά σου. Ξέρω την ηγέτιδα που μπορείς να γίνεις, την ηγέτιδα που πιστεύω ότι μπορείς να γίνεις. Όμως πρέπει να καταλάβεις ότι οφείλεις να πάρεις τα ηνία

από την αρχή. Αν δεν το πράξεις, μέχρι να αισθανθείς έτοιμη τα ηνία θα έχουν γλιστρήσει από τα δάχτυλά σου και θα σε σέρνουν άλλοι».

«Εννοείς ο Νάριαν».

Ο Λόντον ανασήκωσε τους ώμους και γλίστρησε τα δάχτυλά του στα ατίθασα ασημένια μαλλιά του.

«Δεν υπήρξε τίποτα στους κανονισμούς που να σου φάνηκε υπερβολικά αυστηρό; Σίγουρα τους είδες πριν τη συνάντησή. Δεν υπήρχε τίποτα που να ήθελες να τροποποιήσεις;»

Έμεινα να τον κοιτάζω έχοντας καταλάβει το νόημα των λόγων του.

«Πάρε τα ηνία», μου επανέλαβε, ανοίγοντας την πόρτα για την Αίθουσα Ακροάσεων έτσι ώστε να τη διασχίσω με κατεύθυνση το γραφείο μου, πρότερα γραφείο του Βασιλιά. Καθώς τον προσπερνούσα, συμπλήρωσε με το γνώριμο μειδίαμά του: «Στην Κοκυρία, οι γυναίκες φοράνε τα παντελόνια».

Όταν βράδιασε επέστρεψα στα ιδιαίτερα διαμερίσματά μου, που για γενεές ολόκληρες ήταν τα διαμερίσματα του βασιλικού ζεύγους, και έδωσα την άδεια στον Λόντον να αποσυρθεί προτού μπω. Πλέον η Υτάνικα δεν είχε Βασιλιά και Βασίλισσα, αλλά η Μεγάλη Ιέρεια μου επέτρεψε να κατέχω αυτό το τμήμα του δεύτερου ορόφου από σεβασμό στην παράδοση. Μολονότι η επίπλωση επέζησε της κοκυριανής κατοχής με λίγες ζημιές, περνούσα τον περισσότερο χρόνο μου στην κρεβατοκάμαρά μου, γιατί ένιωθα στοιχειωμένο το σαλόνι και την κρεβατοκάμαρα που άλλοτε ήταν του Στέλντορ. Για να είμαι ειλικρινής, οι δυο χώροι ήταν στοιχειωμένοι από αναμνήσεις, της παιδικής μου ηλικίας και του γάμου μου. Αφότου εγκαταστάθηκα εκ νέου, δεν μπήκα ούτε μια φορά στην κάμαρα που χρησιμοποιούσε ο Βασιλιάς, και στη συνειδήσή μου η κλεισμένη πόρτα δεν οδηγούσε πουθενά. Όμως, συχνά πυκνά ανάγκαζα τον εαυτό μου να καθίσει

στο σαλόνι, ώστε να μην αποσυρθώ τόσο βιαστικά στην κλίνη. Επιχειρούσα να διαβάσω, αλλά οι έγνοιες και οι ευθύνες που τρύπωναν στο μυαλό μου εμπόδιζαν την αυτοσυγκέντρωσή μου. Μόλις ετοιμάστηκα για ύπνο, φορώντας ένα νυχτικό και μια ρόμπα, πήγα να καθίσω στον δερμάτινο καναπέ, βάζοντας τα δυνατά μου να νιώσω άνετα μέσα σε ένα παλάτι κατειλημμένο από Κοκυριανούς στρατιώτες.

Δεν πέρασε πολλή ώρα πριν πηδήξει δίπλα μου το Γατάκι, που μου είχε χαρίσει ο Στέλντορ μετά την απαγωγή της αδελφής μου. Το γκριζόμαυρο πιτσιλωτό γατί βολεύτηκε ευχαριστημένο, αγνοώντας παντελώς τα ζητήματα που με σκότιζαν. Χάιδεψα τη ράχη του, αναλογιζόμενη τη Μιράνα, που κρατούνταν αιχμάλωτη στην Κοκυρία επί μήνες ώσπου τελικά σώθηκε από τον Λόντον. Δυο εβδομάδες νωρίτερα, νυμφεύθηκε τον Τέμερσον, το αγόρι που την κόρταρε πριν την απαγωγή της, αλλά απείχε μακράν σε σχέση με τον αλλοτινό, γεμάτο ζωντάνια εαυτό της. Την έβλεπα συχνά γιατί εκείνη και ο Τέμερσον κατοικούσαν στον τρίτο όροφο του παλατιού, στην ίδια πτέρυγα με τους γονείς μου. Ωστόσο ο Τέμερσον θα αγόραζε το ταχύτερο ένα σπίτι με τα χρήματα που κληρονόμησε από τον πατέρα του, έναν από τους αξιωματικούς που σφαγιάστηκαν από τον Δεσπότη. Αν και δε συνηθιζόταν να φεύγουν από το παλάτι μέλη της βασιλικής οικογένειας, τα Ανάκτορα όπως τα ξέραμε είχαν πάψει πια να υφίστανται. Θα ήταν καλό για τη Μιράνα να φύγει από το μέγαρο· ζούσαμε υπερβολικά κοντά στον εχθρό εδώ, υπερβολικά κοντά στη θύμηση και στο φόβο.

Ακούγοντας ένα θόρυβο από την κρεβατοκάμαρά μου, έριξα μια φευγαλέα ματιά στην ανοιχτή της πόρτα, χωρίς καμιά ανησυχία, γιατί αυτή ήταν ένδειξη ότι ο Νάριαν είχε έρθει. Τον παρακολουθούσα να γλιστράει από το παράθυρο για να με επισκεφθεί, και το γεγονός ότι δεν ήταν απόλυτα αθόρυβος δεν οφειλόταν σε καμία περίπτωση σε αδεξιότητα εκ μέρους του: την πρώτη φορά που τρύπωσε στα διαμερίσματά μου ήμουν διάδοχος

του θρόνου, και ο Νάριαν με είχε κατατρομάξει – από τότε φρόντιζε να μην το ξανακάνει. Τι παράξενο έτσι που ξαναγυρίζαμε στις αλλοτινές μας συνήθειες, τότε που κρατούσαμε τη σχέση μας κρυφή... όμως τώρα ήταν αναγκαίο να παίρνουμε τα μέτρα μας. Ήταν πάρα πολύ νωρίς για το λαό μου αλλά και για τους Κοκυριανούς να μάθουν το δεσμό μας. Μολονότι ο Νάριαν κι εγώ εμπιστευόμασταν ο ένας τον άλλον, οι υποψίες της Μεγάλης Ιέρειας για μας εξασθενούσαν την εμπιστοσύνη της στο πρόσωπό του, και ο λαός μου τον έβλεπε ως εχθρό. Αν δεν ήταν το γεγονός ότι ο Νάριαν ήταν ο ιδανικός άνθρωπος για τη συγκεκριμένη θέση, μιας και κατανοούσε και τους δύο πολιτισμούς, αμφιβάλλω αν θα τον άφηνε επικεφαλής. Ήταν ειρωνικό το ότι επί μήνες κρύβαμε τη σχέση μας από τον πατέρα μου και τώρα κρατούσαμε μυστικά από τη γυναίκα που ανέθρεψε τον Νάριαν.

Σηκώθηκα και πήγα να τον ανταμώσω. Το πρόσωπό του φωτιζόταν μόνο από το φεγγαρόφωτο έτσι όπως γλιστρούσε ανάμεσα από τις κουρτίνες που ο Νάριαν είχε αφήσει μισάνοιχτες.

«Μου έλειψες...» είπε τρυφερά, καθώς εκείνος δεν εργαζόταν έξω από το γραφείο του και τα ξεχωριστά μας καθήκοντα σπανιότατα μας έφερναν μαζί, ούτε μας επέτρεπαν προσωπικές στιγμές.

Με πλησίασε περισσότερο ενώνοντας απαλά τα χείλη του με τα δικά μου, κι εγώ έτρεξα τα δάχτυλά μου στα πυκνά ξανθά μαλλιά του. Το ένα χέρι του γλίστρησε πίσω από το λαιμό μου και το άλλο διέτρεξε τη ράχη μου για να αφεθεί στους γοφούς μου, κι ένιωσα ένα ρίγος στη ραχοκοκαλιά μου. Όταν τα χείλη μας χώρισαν απρόθυμα, ακούμπησε το μέτωπό του στο δικό μου και οι ανάσες μας έβγαιναν στον ίδιο ρυθμό.

Ύστερα από ένα λεπτό ευχάριστης σιωπής, ρώτησα:

«Πιστεύεις ότι το πήραν καλά; Ο Κάναν και οι υπόλοιποι, εννοώ».

Ανησυχούσα για την έκβαση της συνάντησης, γυρεύοντας απεγνωσμένα να πιστέψω ότι δε θα χάνονταν κι άλλες ζωές.

Προσευχόμουν οι άντρες να ενστερνιστούν ότι αυτός ήταν ο τρόπος να διαφυλαχθεί η ασφάλεια του λαού μας.

«Το πήραν τόσο καλά όσο ήταν αναμενόμενο», απάντησε ανασηκώνοντας τους ώμους, και μετά η χροιά της φωνής του πρόσδωσε τον προβληματισμό του: «Ιδίως ο Λόντον».

Περιοργάστηκα την όψη του, παρατηρώντας μιαν ελάχιστη ζάρα στο μέτωπό του.

«Τι είναι;»

«Τίποτα...» αποκρίθηκε, αφαιρώντας τη ζώνη με τα όπλα του για να την αφήσει στο τραπέζι δίπλα στο κρεβάτι προτού ξαπλώσει στο στρώμα πάνω σε μια στοίβα μαξιλάρια.

Ξάπλωσα πλάι του και κούρνιασα στον ώμο του, ενώ αυτός γλίστρησε το χέρι του γύρω μου. Αν και μια τέτοια οικεία στάση ήταν εξωφρενικά ανάρμοστη για τα δεδομένα της Υτάνικα, η πίστη που είχα στον Νάριαν τα έκανε όλα να δείχνουν ακίνδυνα. Ούτε αυτός θα με εκμεταλλευόταν ποτέ του, ούτε θα με πίεζε για κάτι στο οποίο δεν ήμουν έτοιμη να ενδώσω. Περίμενα, σίγουρη ότι θα μου έλεγε τι τον απασχολούσε όταν ήταν έτοιμος.

«Η φήμη του Λόντον διαψεύδει την προθυμία του να παραδεχτεί την ήττα, και βρίσκω την υποχωρητικότητά του... ανησυχητική».

«Μα ήδη έχουμε ηττηθεί», δήλωσα θλιμμένα. «Δεν μπορεί να το αρνηθεί ούτε να το πολεμήσει. Και πιθανότατα διαβλέπει την ίδια ευκαιρία να χαράξουμε το μέλλον της Υτάνικα που βλέπουμε κι εμείς. Η Μεγάλη Ιέρεια δεν ήταν υποχρεωμένη να με αναγορεύσει Περιφερειάρχη, στο κάτω κάτω. Αν είχε διορίσει μία από τις έμπιστές της, οι δυσχέρειές μας θα ήταν κατά πολύ χειρότερες».

Ο Νάριαν δεν απάντησε, απορροφημένος στις σκέψεις του. Πάντοτε έτρεφε αμφιβολίες στο πρόσωπο του Λόντον. Ο σωματοφύλακάς μου είχε αποκαλύψει το μύθο που προφήτευε την κατάληψη του θρόνου της Υτάνικα από τον Νάριαν, και επίσης ήταν αυτός που ανακάλυψε τη σχέση μας και επιδίωξε να μας

κρατήσει χώρια. Επιπλέον, ο Λόντον βελτίωσε τη διαπραγματευτική μας θέση απέναντι στον Δεσπότη προς το τέλος του πολέμου, γιατί αυτός ήταν που κατέστρωσε και εκτέλεσε το σχέδιο απαγωγής της Μεγάλης Ιέρειας. Επομένως, υπήρχε πληθώρα λόγων να είναι ανήσυχος ο Νάριαν σε ό,τι αφορούσε τον πρώην υποδιοικητή. Θυμούμενη το πιο ουσιαστικό αποτέλεσμα της τάσης μου να αφήνω το νου να υπερισχύει της καρδιάς μου –την αποπομπή του Λόντον από το στρατιωτικό σώμα–, ανάγκασα τον εαυτό μου να πνίξει οποιεσδήποτε αμφιβολίες μπορεί να έτρεφα για τον σωματοφύλακά μου.

Ο Νάριαν φάνηκε να προσπερνά το σοβαρό αυτό θέμα και γύρισε στο πλάι για να με ατενίσει, και τα έντονα γαλάζια μάτια του αντάμωσαν τα σκούρα καστανά δικά μου. Με φίλησε με πάθος, το κορμί του ήρθε σε ελαφριά επαφή με το δικό μου και η έξαψη που είχα νιώσει τις φορές που με είχε προσεγγίσει ο Στέλντορ αναδύθηκε βασανιστικά. Με έναν αναστεναγμό που μαρτυρούσε και τη δική του λαχτάρα, ο Νάριαν αποτραβήχτηκε στηρίζοντας το κεφάλι του με την παλάμη.

«Σκεφτόμουν να μεταφέρω την έδρα των εργασιών μου στο μέγαρο εδώ και καιρό», εξομολογήθηκε. «Οι κανονισμοί της Μεγάλης Ιέρειας είναι μια προσπάθεια να ανακάμψει η επαρχία, παρά τον περιοριστικό χαρακτήρα τους. Η εγκατάστασή μου εδώ θα βοηθούσε το λαό της Υτάνικα να με δει ως ηγέτη και όχι ως κατακτητή».

«Θα ζούσες εδώ;» ρώτησα με μάτια διάπλατα ανοιγμένα, λογαριάζοντας πόσο ευκολότερο θα ήταν για μας να βρισκόμαστε.

Αυτό το διάστημα ο Νάριαν εργαζόταν στο κτίριο της πόλης που ανήκε στον Επικεφαλής των Όπλων, ο οποίος είχε υπό την εποπτεία του τη Φρουρά της Πόλης, και ήταν δύσκολο να ξεφύγει για να με βλέπει.

«Ίσως στον τρίτο όροφο, ή στα παλιά διαμερίσματά σου στην άλλη πτέρυγα, εδώ, στον δεύτερο».

«Πόσο σύντομα;»

«Χωρίς καθυστέρηση». Ο Νάριαν άπλωσε το χέρι του και άγγιξε το μάγουλό μου με το πίσω μέρος των δαχτύλων του. Πήρα την παλάμη του και την κράτησα εκεί, ζεστή πάνω στο πρόσωπό μου. «Η Μεγάλη Ιέρεια δε θα το αμφισβητήσει. Σε κάθε ευκαιρία τονίζει την ανάγκη να έχω το νου μου στον Κάναν, και ακόμα περισσότερο στον Λόντον».

«Γι' αυτό δεν τους εμπιστεύεσαι;» τον ρώτησα, παίρνοντας στάση παρόμοια με τη δική του. «Επειδή δεν τους εμπιστεύεται εκείνη;»

«Θα ήταν παράλογο να τους εμπιστευτώ σε αυτή τη φάση».

Στα λόγια αυτά δυσανασχέτησα, γιατί φάνηκε ότι ο Νάριαν αντιμετώπιζε ακόμα τους δύο περήφανους άντρες ως εχθρούς. Το μόνο που επιθυμούσα ήταν τέτοιου είδους αντιλήψεις, τέτοιες προκαταλήψεις περί λαών εναντίων λαών, και ανθρώπων εναντίον ανθρώπων, να εξαλειφθούν, μαζί με την προοπτική μιας άλλης πολεμικής σύρραξης.

«Νόμιζα ότι ήταν ο σκοπός σου, όπως και ο δικός μου, να φέρουμε κοντά τις δυο χώρες», τον κατηγόρησα, ελευθερώνοντας το χέρι του και αφήνοντάς το να πέσει στο στρώμα ανάμεσά μας.

Κατάλαβε ότι ενοχλήθηκα. Αντίθετα με αυτόν, εγώ δεν είχα την ικανότητα, και την ανάγκη, να κρύβω τα συναισθήματά μου. Τον ένιωθα να αποτραβιέται κιόλας πίσω από ένα απουστασιοποιημένο προσώπείο.

«Αυτός ακριβώς είναι ο σκοπός μου, Αλίρα. Όμως οφείλουμε να είμαστε ρεαλιστές. Για ορισμένους, το ιδανικό μας είναι η πιο ζοφερή κατάληξη. Και η φύση των συγκεκριμένων αντρών τούς σπρώχνει προς αυτή την κατεύθυνση. Αν βοηθάει κάπως, θεωρήσα ότι ο Κάναν ήταν αυθεντικός. Βεβαίως αυτό δε σημαίνει ότι είναι ώρα να ρίξουμε τις άμυνές μας, αλλά θα τον εμπιστευόμουν πολύ πιο εύκολα από το να τον καταδικάσω».

Δεν κατάφερα ούτε να εκνευριστώ στη συνειδητοποίηση ότι ο Νάριαν είχε δίκιο. Απεχθανόμουν την ιδέα ότι οι προσδοκίες μου ήταν διαφορετικές από τις προσδοκίες των ανθρώπων

με τους οποίους είχα ζήσει και εργαστεί, των ανθρώπων που μου είχαν σώσει τη ζωή και που τη ζωή τους είχα σώσει κι εγώ. Δεν ήθελα να χάσω αυτή τη συντροφική φιλία. Δε γινόταν, δε θα το επέτρεπα. Υπήρχαν τρόποι να φτιάξουν τα πράγματα και να εξαλειφθούν οι φόβοι του Νάριαν. Εγώ από την πλευρά μου θα βεβαιωνόμουν ότι κανένας από τους φόβους του δε θα γινόταν πραγματικότητα.

Κάπου εκεί τέλειωσε η συζήτησή μας και δεν άργησα να σβήσω τα κεριά. Φιληθήκαμε ξανά και έπειτα κουλουριάστηκα δίπλα του, με τη ράχη μου στο στήθος του και το χέρι του να τυλίγει τη μέση μου. Στη συντροφιά του Στέλντορ, ιδιαίτερα στο διάστημα του γάμου μας, βρισκόμουν σε υπερένταση και αγωνιούσα, όμως με τον Νάριαν αισθανόμουν τόσο πολύ άνετα, ώστε αποκοιμώμουν πιο γρήγορα από όταν ξάπλωνα μόνη. Αυτός ήταν η δύναμη και η ασφάλειά μου, η φλόγα και ο πόθος μου, συμπαράσταση και ευτυχία μαζί.

Με δυο λόγια, ήταν ο άντρας που αγαπούσα.

ΤΟ ΒΑΡΟΣ ΤΗΣ ΘΛΙΨΗΣ

ΣΑΣΣΕΛ



ε με νοιάζει!» βρόντηξα και άστραψα, χωρίς πραγματικά να νοιάζομαι ποιος άκουγε· ήλπιζα όλοι τους – τα αδέλφια μου, οι υπηρέτες, όλο το βασίλειο.

Στην άλλη άκρη του σαλονιού, η μητέρα μου έφερε την παλάμη της στο μέτωπό της. Με την ένταση που της δημιουργούσα, έμοιαζε σχεδόν να 'χει πυρετό, η επιδερμίδα της ωχρή και γυαλιστερή, τα μάτια της σημαδεμένα με κύκλους για τους οποίους μάλλον έφταιγαν οι συνεχόμενες νύχτες με ελάχιστο ύπνο. Υπέθεσα ότι ήταν αρκετά δύσκολο να κοιμηθεί σε ένα κρύο, αδειανό κρεβάτι, και οι επιάλτες που έβλεπε ο μικρότερος αδελφός μου σίγουρα δε διευκόλυναν την κατάσταση.

«Μια κυρία δε φωνάζει, Σασέλ!» με επέπληξε η μητέρα, ανεβάζοντας ειρωνικά τον τόνο της φωνής της για να ταιριάζει με τη δική μου. «Ο Κάναν θα είναι εδώ σε λίγες ώρες, καιρός να γίνεις παρουσιάσιμη».

Στα λόγια αυτά μια τούφα από τα ανοιχτά καστανά μαλλιά της ελευθερώθηκε από τον κότσο για να σμίξει με τις υπόλοιπες φριζαρισμένες τρίχες που πετούσαν δεξιά κι αριστερά πλαισιώνοντας το πρόσωπό της. Γενικά η μητέρα ήταν πάντοτε περιποιημένη και τακτική, και ήταν ανησυχητικό να τη βλέπω έτσι, ντυμένη με μια απλή φούστα και μπλούζα που ήταν καθαρές μόνο και μόνο γιατί η υπηρέτρια ήταν προσεκτική. Η συμπόνια ξεχειλίστηκε μέσα μου, αντιπαλεύοντας το θυμό, αλλά ως συνήθως ο τελευταίος κέρδισε.

«Όχι», είπα κοφτά, με τους ώμους και τα πόδια μου διάπλα-

τα ανοιχτά και στηρίζοντας τα χέρια μου στους γοφούς. «Δε με νοιάζει, είπα! Δε μ' ενδιαφέρει τι είναι ευπρεπές, τι είναι αποδεκτό, τι είναι θηλυκό. Δε θα κάτσω εδώ φορώντας ένα ωραίο φόρεμα όσο εσύ και ο θεός αποφασίζετε σε ποιανού τα χέρια θα με πετάξετε!»

Παραδομένη στην εξάντληση, η μητέρα μου σωριάστηκε βαριά στον καναπέ· αλλά, όταν ξαναμίλησε, η φωνή της βγήκε ηχηρή και η επικριτική ματιά της καρφώθηκε πάνω μου:

«Δεν αντέχω άλλο. Είσαι νεαρή γυναίκα και χρειάζεσαι κάποιον να σε στηρίξει τώρα που ο πατέρας σου δε βρίσκεται στη ζωή. Ήρθε ο καιρός να ξεμπερδέψεις με όλα τούτα τα ανάρμοστα καμώματα, αλλιώς κανένας άντρας της προκοπής δε θα σε θέλει για σύζυγο. Τέρμα η ιππασία, τα παιχνίδια, τέρμα τα παντελόνια!» Έδειξε με το χέρι της την παρούσα περιβολή μου. «Η παιδική σου ηλικία τελείωσε, Σασέλ. Έτσι είναι η ζωή, δέξου το».

Έφερνα βόλτες μέσα στην αίθουσα σαν παγιδευμένο αγρίμι. Απόγνωση και μίσος φούντωναν μέσα μου – μίσος γι' αυτήν, για τούτο το μέρος και τις οδυνηρές αναμνήσεις του, για τη ζωή που σήμαινε. Η μητέρα δεν καταλάβαινε. Ποτέ της δεν κατάλαβε. Η απόφαση του μπαμπά να με αφήνει να κάνω ιππασία και να ντύνομαι πού και πού σαν αγόρι αποτελούσε το μοναδικό θέμα για το οποίο εκείνη ήταν τελείως αντίθετη στη διάρκεια του γάμου τους και καβγάδιζαν γι' αυτό πολύ περισσότερες φορές απ' όσες μπορούσα να θυμηθώ.

«Ό,τι σήμαινε ο μπαμπάς για μένα εσύ μου το παίρνεις». Ένιωσα έναν κόμπο στο λαιμό προτού καυτά δάκρυα αυλακώσουν τα μάγουλα μου. «Όλα όσα ήθελε για μένα ο μπαμπάς δε σημαίνουν τίποτα για σένα!»

«Σε παρακαλώ, άκουσέ με», άρχισε να λέει με μεγαλύτερη κατανόηση, καθώς σηκωνόταν όρθια και έσιαζε τη φούστα της που δε χρειαζόταν σιάξιμο. «Όσο επώδυνο κι αν είναι για σένα να το ακούς, ο πατέρας σου σε κακομάθαινε. Σε είχε πολύ χαϊδεμένη, και πάντοτε μου υποσχόταν ότι θα σου έβρισκε ένα σύ-

ζυγο που θα σε καλομάθαινε όπως κι αυτός. Όμως ο Μπέλικ δε θα μπορέσει πια να πραγματοποιήσει την υπόσχεσή του. Έμεινα εγώ λοιπόν με την ευθύνη να βρω έναν άντρα περσιωπής να σε παντρεύσω». Με μια βαθιά ανάσα πάσχισε να αποδιώξει το τρέμουλο στη φωνή της, καθώς ο δικός της πόνος για το χαμό του συζύγου της δεν ήταν κρυμμένος πολύ κάτω από την επιφάνεια. «Δεν είναι πολύ αργά για να ρίχνουμε ευθύνες, οπότε το λιγότερο που μπορείς να κάνεις για μένα είναι να πας και να φορέσεις φουστάνι».

Παλεύοντας μάταια να συγκρατήσω τα δάκρυά μου, έριξα το κεφάλι μου μπροστά για να κρυφτώ πίσω από ένα παραπέτασμα μαλλιών.

«Όχι», επανέλαβα σταθερά. «Δε θέλω τίποτε απ' όλα αυτά. Τίποτε!»

«Σασέλ!»

Χωρίς να κοιτάξω, ήξερα ότι η μητέρα ερχόταν κοντά μου για να με παρηγορήσει. Ρουθούνισα και σκούπισα τα μάτια μου με το μανίκι γυρίζοντάς της την πλάτη, γιατί δεν ήθελα να υποκύψω στο άγγιγμά της. Εκνευρισμένη από το συναισθηματικό ξέσπασμά μου, έτρεξα από το σαλόνι στην είσοδο του σπιτιού, βγήκα από την εξώπορτα, κοπάνισα πίσω μου την πόρτα και έτρεξα ολοταχώς όταν βγήκα στον καθαρό αέρα γιατί δεν ήθελα η μητέρα να με ακολουθήσει. Το μονοπάτι με προσκαλούσε δελεαστικά, το ίδιο και ο δρόμος παραπέρα.

Τα πάντα καταμαρτυρούσαν τις μάχες που έδωσαν οι άντρες μας, αλλά και τη νίκη των Κοκυριανών – κατά διαστήματα πάνω στον χαλικόστρωτο δρόμο, σημαίες των εχθρών κυμάτιζαν στο ελαφρύ ανοιξιάτικο αεράκι και στρατιώτες τους περιπολούσαν τις γειτονιές. Ακόμα και σε τούτη την αριστοκρατική συνοικία, που εκτεινόταν στα δυτικά του μεγάλου κεντρικού δρόμου, γκρεμισμένα κομμάτια πέτρας από σπίτια, διαλυμένα ξύλινα δοκάρια, απομεινάρια επίπλωσης και λοιπή οικοσκευή, αλλά και παρατημένα παιδικά παιχνίδια, είχαν απομακρυνθεί σε χαντάκια

από τα συνεργεία ανοικοδόμησης, και στάχτες από φωτιές Κοκυριανών μουσκεμένες πολλές φορές από τη βροχή δημιούργησαν μια ουσία σαν λάσπη με αηδιαστική οσμή που καθιστούσαν εξαιρετικά γλιστερό το μονοπάτι περιπάτου. Εμείς υπήρξαμε πιο τυχεροί από τους περισσότερους επειδή το σπίτι μας υπέστη λίγες ζημιές συγκριτικά με τα υπόλοιπα της περιοχής και ήταν από τα πρώτα που αποκαταστάθηκαν χάρη στην επιμονή του Γκέιλεν, στον οποίο είχαν ανατεθεί τα έργα ανοικοδόμησης σε αυτό το τμήμα της πόλης.

Η αλήθεια ήταν ότι τα συνεργεία παρουσίαζαν αξιοσημείωτη πρόοδο. Μέρα με την ημέρα οι δρόμοι γίνονταν αισθητά πιο καθαροί και κατοικίες που είχαν μισοκαταστραφεί επί της κοκυριανής εισβολής αναστηλώνονταν σταδιακά με τη σκληρή δουλειά Υτανικανών και εχθρών μαζί. Άκουγα τους εργάτες να φωνάζουν ο ένας στον άλλον, καθώς ανέβαζαν υλικά σε δεύτερους ορόφους χρησιμοποιώντας σκαλωσιές και τροχαλίες, και ο ήχος ανταγωνιζόταν το φρούμασμα των αλόγων, το γδούπο των σφυριών και το τρίψιμο της πέτρας πάνω στην πέτρα.

Το πρόβλημα έγκειτο στις λεηλασίες – αγαθά και προμήθειες ληστεύονταν από νοικοκυριά και επιχειρήσεις από ανθρώπους που δεν είχαν πού να μείνουν. Ενόσω η κοκυριανή δύναμη κατοχής έκανε ό,τι μπορούσε για τη διατήρηση της έννομης τάξης, ήταν σπαραξικάρδιο να βλέπω τους Υτανικανούς συμπολίτες μας να αποτελούν μεγαλύτερη απειλή για εμάς από τους στρατιώτες που είχαν εισβάλει στην πατρίδα μας. Η απόγνωση κυρίευε καλούς ανθρώπους. Ανθρώπους που δεν άξιζαν τόσα χτυπήματα της μοίρας.

Σταμάτησα στο τέρμα του δρόμου συνειδητοποιώντας ότι δεν ήταν ασφαλές να προχωρήσω παραπέρα. Υπήρχαν σημεία στην πόλη, συμπεριλαμβανοντας τη γειτονιά της οικογένειάς μου, που ήταν κατά γενική ομολογία ήσυχα... όσο ειρηνικό μπορούσε να είναι οτιδήποτε στην Υτάνικα αυτό τον καιρό. Άλλα μέρη, ιδιαίτερα η κεντρική οδική αρτηρία που διέτρεχε τον Βορρά και τον

Νότο κόβοντας την πόλη στα δύο, έβριθαν από μικρές επαναστατικές ομάδες, επαναστάτες που οι Κοκυριανοί στρατιώτες καθυπότασσαν βίαια.

Εκείνη την ώρα ο απογευματινός ήλιος είχε στεγνώσει πια τα δάκρυά μου, αν και ένιωθα την τρύπα στα σωθικά μου να μεγαλώνει. Οτιδήποτε κι αν έκανα, αυτό το φριχτό, αποκαρδιωτικό κενό μέσα στα σπλάχνα μου διογκωνόταν κάθε λεπτό που ζούσα χωρίς τον πατέρα μου. Επιχείρησα να φράξω το μυαλό μου γιατί δεν ήθελα να σκέφτομαι πώς πέθανε στα χέρια του Δεσπότη, θάνατος που εξαναγκάστηκα να παρακολουθήσω και που η αγριότητά του με είχε συγκλονίσει.

Στηρίχτηκα στα πλαϊνά ενός κτιρίου παρακείμενου στον κεντρικό δρόμο και βούλιαξα καταγής, μιας και δεν είχα καμιά διάθεση να επιστρέψω σπίτι. Εδώ, όπου υπήρχαν θόρυβοι και δραστηριότητα, μου ήταν εύκολο να προσποιηθώ ότι η κατάσταση ήταν διαφορετική. Το φάντασμα του πατέρα μου δεν πλανιόταν σε τούτους τους δρόμους όπως στους διαδρόμους του σπιτιού μας. Ωστόσο κάποια στιγμή θα έπρεπε να επιστρέψω και να συμμορφωθώ στις επιθυμίες της μητέρας μου, γιατί δεν ήθελα να εκνευρίσω τον Κάναν, τον αδελφό του πατέρα μου.

Πάντοτε ήξερα ότι θα παντρευόμουν και δεν αντιδρούσα ούτε φοβόμουν την προοπτική, αλλά αυτό ίσχυε όταν ζούσε ο μπαμπάς για να διασφαλίσει ότι ο σύζυγός μου θα ήταν ευγενικός, ανεκτικός, εύθυμος άνθρωπος που δε θα μου αρνιόταν αυτό που αγαπούσα περισσότερο: την ιππασία. Πλέον, με την επιλογή μνηστήρων να έχει περιοριστεί σημαντικά λόγω των θυμάτων του πολέμου και τον πιο συντηρητικό χαρακτήρα της μητέρας μου, η προοπτική του έγγαμου βίου φάνταζε τρομακτική, μαζί με την επίγνωση ότι, εάν την αποδεχόμουν, θα έπρεπε να εγκαταλείψω τον καλύτερο τρόπο που ήξερα για να θυμάμαι τον πατέρα μου. Και σε αυτή τη σκέψη η οργή αναζωπυρώθηκε μέσα μου και μαζί της, ανεξήγητα, κι ένας νέος χείμαρρος δακρύων.

Μια μικρή ποσότητα σταχτολάσπης πιτσιλίστηκε προς το μέ-

ρος μου καθώς περνούσε μια καρότσα που την έσερναν άλογα, λεκιάζοντας τα ρούχα μου. Σηκώθηκα πάνω κλωτσώντας λίγη βρομιά στην καρότσα με τη μύτη της μπότας μου και πήρα το δρόμο του γυρισμού. Όταν η έπαυλή μας με τη διώροφη αίθουσα που χρησίμευε ως Αίθουσα Υποδοχής για τις χοροεσπερίδες που λάτρευε να οργανώνει ο πατέρας μου ορθώθηκε μπροστά μου, έστριψα προς το πίσω μέρος της ιδιοκτησίας. Κανείς δε θα με έβλεπε και ήθελα περισσότερο χρόνο για να συνέλθω. Χωρίς σκέψη, περπάτησα προς τον αχυρώνα όπου είχα περάσει ατέλειωτες ώρες –μέρες, αν τις βάλεις αθροιστικά– με τον μπαμπά, μαθαίνοντας για τα άλογα, για την ιπποσκευή και για τη σωστή φροντίδα και των δύο.

Μόλις πάτησα το πόδι μου στη γεροφτιαγμένη πέτρινη κατασκευή, με πλημμύρισε ένα συγκλονιστικό, πανίσχυρο κύμα νοσταλγίας. Η μυρωδιά δέρματος και άχρου ήταν η μυρωδιά της παιδικής μου ηλικίας, όλων όσων είχα απολέσει. Όλα ήταν ένα μεγάλο λάθος, η ιδέα ότι ο μπαμπάς δε θα ξαναέβγαινε ποτέ από το χώρο της ιπποσκευής κουβαλώντας τη σέλα του, έτοιμος να πάρει εμένα και τον αδελφό μου έξω για ιππασία, η γελοία αντίληψη ότι δε θα ξανακαβαλίκευε άλογο ο ίδιος ποτέ.

Προχώρησα στο πρώτο χώρισμα του στάβλου στα αριστερά, όπου στεγαζόταν μια σκούρα κανελιά φοράδα, η Μπράιαρ, το άλογο που ο πατέρας μου πάντα αποκαλούσε μωρό του. Κάθε φορά που την πλησίαζε, η Μπράιαρ σήκωνε τα αυτιά της και γουργούριζε ένα χαιρετισμό βαθιά μέσα στο στήθος της. Ακούμπησα τα χέρια μου στην πόρτα και η φοράδα πλησίασε για να με αφήσει να της χαϊδέψω το πρόσωπο, αλλά δεν έβγαλε κανέναν ήχο. Ακόμα και αυτή καταλάβαινε ότι ο κόσμος ήταν ολότελα λάθος. Το βλέμμα μου πλανήθηκε στη σειρά των παχυνών, όπου στεγάζονταν η μικρή μου καστανόξανθη φοράδα και το φαρί του αδελφού μου, όπως επίσης ο Αλκαντέρ, το καλύτερό μας άλογο για πρωτάρηδες, αυτό που ίππευε περιστασιακά η Βασίλισσα Αλίρα, και εξέπνευσα βαθιά. Άραγε θα ίππευα ποτέ ξανά;

Στην επαφή μιας παλάμης πάνω στην πλάτη μου αναπήδησα, μιας και δεν είχα ακούσει κανέναν να μπαίνει. Στην αρχή, τα γνώριμα χαρακτηριστικά, τα σχεδόν εβένινα μαλλιά, τα βαθιά καστανά μάτια και η μυώδης κορμοστασιά ενός στρατιωτικού με συντάραξαν ως τα βάθη της ψυχής μου· τότε συνειδητοποίησα ότι ο θεός μου στεκόταν πλάι μου και όχι ο αδελφός του που του έμοιαζε τόσο.

Μου ήταν αδύνατο να κρύψω την κατάστασή μου – ήμουν κουρέλι, ένα εξουθενωμένο, αξιοθρήνητο κουρέλι με πρησμένα μάτια, και σιχαινόμουν που με έβλεπε έτσι ο Διοικητής. Ψέλλισα κάτι σαχλαμάρες ότι έπρεπε να φύγω και πήγα να τον προσπεράσω, αλλά αυτός με έπιασε από τον ώμο και με τράβηξε μέσα στα στιβαρά μπράτσα του που έμοιαζαν τόσο βασιανιστικά με αυτά του πατέρα μου. Υπερβολικά καταπονημένη και αδύναμη να του αντισταθώ, σωριάστηκα στο στέρνο του και με έκπληξη διαπίστωσα λίγο αργότερα ότι του είχα γραπώσει το πουνκάμισο σαν να 'μουν παιδάκι.

Με κράτησε στην αγκαλιά του για πολλή ώρα, ώσπου αποτραβήχτηκα με το βλέμμα κατεβασμένο στο ξύλινο πάτωμα. Δεν ήθελα να τον κοιτάξω, ντροπιασμένη από την κατάσταση στην οποία με είχε βρει, και δεν είχα ιδέα τι θα περνούσε από το μυαλό του. Στο κάτω κάτω ήταν αναμενόμενο πως, όταν ο αρχηγός της οικογένειας ερχόταν να συζητήσει θέματα γάμου για την ανιψιά του, η εν λόγω νεαρά θα είχε την ευγένεια να παρουσιαστεί.

«Μη ντρέπεσαι, Σασέλ», είπε ο Κάναν, με περισσότερη κατανόηση απ' όση άξιζα. «Αυτή η οικογένεια έχει περάσει μια τραγωδία».

Στο παρελθόν η ευθεία προσέγγισή του με πτοούσε αρκετές φορές, προπαντός όταν κάναμε σκανταλιές μαζί με τον Στέλντορ και τον Γκέιλεν, αλλά τώρα την εκτιμούσα απεριόριστα. Ο Κάναν δεν ήταν θυμωμένος μαζί μου.

«Ξέρεις ότι η μητέρα σου είναι απελπισμένη», δήλωσε.

Δεν ήταν ερώτηση, απλώς υπενθύμιση, γιατί ο Κάναν ήξε-

ρε ότι εγώ άντεχα. Ασφαλώς η μητέρα μου ήταν ανήσυχη – και ποιος δε θα ήταν με το βασίλειό μας διαλυμένο; Παρ' όλ' αυτά, ίσως λόγω κάποιου απαίσιου σφάλματος στη συνείδησή μου, δεν ένιωθα ένοχη.

«Θείε, σε παρακαλώ», τον ικέτευσα σηκώνοντας τα καστανά μάτια μου για να τον αντικρίσω. «Δε γίνεται να περιμένει το... το...;»

«Ποιο;»

«Ο γάμος», είπα πιο πράα. «Είναι πολύ νωρίς. Δεν... δεν είμαι έτοιμη. Καταλαβαίνεις, έτσι δεν είναι;»

Έγνεψε καταφατικά: καλό σημάδι. Το βλέμμα του χτένισε το στάβλο για μια στιγμή σαν να θυμόταν τον νεαρότερο αδελφό του κι ύστερα η ματιά του προσγειώθηκε πάνω μου ξανά, και μια απόφαση καθρεφτιζόταν στα βάθη της.

«Σασέλ, η μητέρα σου το αντιμετωπίζει με τον καλύτερο τρόπο που ξέρει, αρνούμενη να βουλιάξει στο παρελθόν. Προχωράει. Μπορεί εσένα να σου φαίνεται ανώριμο, όμως αυτό έχει ανάγκη να κάνει».

«Το ξέρω...» μουρμούρισα φέρνοντας την παλάμη μου στο στόμα, ξαφνιασμένη από το πόσες φορές μπορούσε να με γονατίσει η θλίψη μέσα σε μια μόνο μέρα.

Και η μητέρα μου θα αισθανόταν το ίδιο, αφού έχασε τον επί είκοσι χρόνια σύζυγό της. Δε μου φαινόταν δίκαιη όλη αυτή η απύθμενη θλίψη – ποιος θα άντεχε το βάρος της;...

«Είναι όμως οι ανάγκες μου τόσο ασήμαντες πια;» ρώτησα τελικά, παρότι τις τύψεις που τρύπωναν στα σπλάχνα μου.

«Όχι, και θα σου δώσω χρόνο, όσο περισσότερο μπορώ. Αλλά η μητέρα σου είναι πρακτικός άνθρωπος. Η Ντάναθ είναι ήδη μνηστευμένη, και, στα δεκαοκτώ, είναι ώρα να βρεις κι εσύ ένα σύζυγο. Έτσι θα εξελίσσονταν τα πράγματα αν ζούσε ο πατέρας σου».

Παρότι τα όσα λογικά είπε, κούνησα το κεφάλι μου.

«Δεν καταλαβαίνεις. Ο μπαμπάς θα μου έβρισκε ένα σύζυγο που θα με εκτιμούσε, θα εκτιμούσε το χαρακτήρα μου».

«Θα κάνω ό,τι περνάει από το χέρι μου ώστε να διασφαλιστούν τα κριτήρια του πατέρα σου». Ο Κάναν περίμενε, αλλά εγώ δε συγκατένευσα, γιατί ήθελα περαιτέρω επιβεβαίωση. «Σασέλ;»

Πήρα μια τρεμάμενη ανάσα.

«Το ορκίζεσαι;»

Ο θεός μου έσμιξε τα φρύδια εμπρός σε αυτή τη διόλου καθωσπρέπει απαίτηση, αλλά ήθελα μια απάντηση, και ας πήγαινε στο καλό η καθωσπρέπει συμπεριφορά.

«Ορκίζομαι ότι θα προσπαθήσω».

Η απάντηση του ήταν πέρα για πέρα καθησυχαστική, γιατί πού απέτυχε ο Διοικητής της Φρουράς; Ακόμα και η ήττα μας από την Κοκυρία δεν ήταν ολοκληρωτική γιατί καταλήξαμε σε συνθήκη ειρήνης και στην επιστροφή μας στα πάτρια εδάφη.

Περπάτησε μαζί μου μέχρι το σπίτι, όπου διέκρινα τη μητέρα μου να μας παρακολουθεί από το παράθυρο του σαλονιού. Ήρθε στο κατώφλι να μας προϋπαντήσει, και στο πρόσωπό της καθρεφτιζόταν η ανακούφιση για την ασφαλή επιστροφή μου. Κρέμασα το κεφάλι μου και προχώρησα μπροστά, ξέροντας ότι έδειχνα ασέβεια όταν το μόνο που επιθυμούσα ήταν να αποσυρθώ. Η μητέρα είχε τη σύνεση να μην προσβληθεί, πάντως άκουσα τον Κάναν να της λέει να με αφήσει. Ανέβηκα τη σκάλα και έστριψα αριστερά για το δωμάτιό μου, ακούγοντας τα βήματά τους να μπαίνουν στο καθιστικό, όπου λογικά θα συζητούσαν την κατάστασή μου.

Έκλεισα την πόρτα του καταφυγίου μου και έγειρα πάνω της, αφήνοντας μια βαθιά ανάσα. Περισσότερο από καθετί αποζητούσα τη μοναξιά τον τελευταίο καιρό, κι εδώ ήταν ένα από τα ελάχιστα μέρη όπου υπήρχε σε αφθονία. Στύλωσα το βλέμμα πέρα από το κρεβάτι μου στο διπλό παράθυρο στον αντικρινό τοίχο και ευχήθηκα να μπορούσα να πετάξω, ελεύθερη όπως τα πουλιά που τιτίβιζαν στα δέντρα. Με έναν αναστεναγμό περπάτησα ως το τραπέζι της τουαλέτας, τραβώντας τις καρφίτσες από τα ίσια ανοιχτοκάστανα μαλλιά μου και αφήνοντάς τα να ξεχυθούν μέχρι τη μέση μου σχεδόν.

Αφού έκανα μπάνιο και τριέφτηκα γερά με το σφουγγάρι, ντύθηκα με ένα λιτό γαλάζιο φόρεμα για το δείπνο, μιας και το έθιμο να φορούν μαύρα όσοι είχαν πένθος έπαψε να τηρείται από τον πόλεμο και μετά. Αν καθέννας που είχε χάσει δικό του άνθρωπο ντυνόταν σύμφωνα με το έθιμο, οι κάτοικοι της πόλης θα έμοιαζαν καρβουνιασμένοι όπως η καμένη γη έξω από τα τείχη. Όλοι, όλοι βρισκόμασταν σε πένθος...

Βγήκα από το δωμάτιό μου και η μεγαλύτερη αδελφή μου, η Ντάναθ, με τα καστανοκόκκινα μαλλιά της και όμορφη όπως όλες οι γυναίκες από το σόι του πατέρα μου, με αντάμωσε στο διάδρομο. Προς μεγάλη μου ανακούφιση δεν είπε κουβέντα, παρότι ήμουν σίγουρη ότι γνώριζε για τη φυγή μου από το σπίτι. Από τη φύση της ήταν γλυκομίλητη και προσεκτική σε όλα της, όμως μου πρόσαπτε την ντομπροσύνη και τη ζωνρή φύση μου, όπως επίσης ότι δεν έκανα τίποτα για να την τιθασεύσω. Ο μπαμπάς πάντοτε αστειευόταν ότι έπρεπε να είχα γεννηθεί αγόρι, αλλά ως κάποιο βαθμό η οικογένειά μου το πίστευε στ' αλήθεια, και δεν ήταν δύσκολο να εκτιμήσω αν το επιδοκίμαζαν ή όχι.

Η μητέρα είχε καλέσει τα μικρότερα αδέρφια μου για δείπνο και ήταν συγκεντρωμένα γύρω από το μεγάλο μαονένιο τραπέζι όταν η Ντάναθ κι εγώ μπήκαμε στην τραπεζαρία. Ήταν ολοφάνερο ότι εμφανιστήκαμε σε μια στιγμή αμηχανίας, γιατί η μητέρα μας στεκόταν δίπλα στην αδειανή καρέκλα του πατέρα μας με το βλέμμα της στυλωμένο στον Κάναν.

«Θα καθίσετε, παρακαλώ;» είπε με ικετευτική φωνή.

Έπειτα από μια στιγμή παράτυπης αβεβαιότητας, ο Διοικητής συγκατένευσε και έκανε μπροστά πιάνοντας τη ράχη της καρέκλας και γνέφοντας καταφατικά μια φορά. Τα λόγια του θείου μου για τη μητέρα και την ανάγκη της να προχωρήσει τριβέλιζαν στο μυαλό μου καθώς καθόμασταν στις θέσεις μας, με τον Κάναν να βολεύεται στη θέση του μπαμπά. Παραδόξως, δεν ενοχλήθηκα από αυτό το γεγονός, μάλλον επειδή η αδειανή θέση ήταν υπερβολικά χτυπητή υπενθύμιση του χαμού του πατέρα μου. Δευ-

τερευνόντως, επειδή ο πατέρας μου και ο Κάναν δεν ήταν μόνο αδελφια αλλά και καρδιακοί φίλοι. Τέλος, μάλλον επειδή ένιωθα ότι ένα μέρος του μπαμπά ξαναγύριζε κοντά μου.

Το προσωπικό της κουζίνας ήρθε με πιατέλες γευστικών εδεσμάτων και σέρβιρε τον Κάναν και τη μητέρα μου πρώτα, και στη συνέχεια τα παιδιά: την Ντάναθ και μένα, την Τιούλαρα, που διέθετε σκούρα χαρακτηριστικά όπως ο Κάναν και ο μπαμπάς και που στα δεκάξι της ήταν με διαφορά η ομορφότερη και η πιο θηλυκή από τα κορίτσια, τη Λεζέτ, που στα δεκατέσσερά της δεν είχε χάσει ακόμα όλα τα μωρουδιακά παχάκια της, με τα κυματιστά καστανά μαλλιά της να πλαισιώνουν τα στρογγυλεμένα της μάγουλα, την Γκάνια, που ήταν φιλάσθενη απ' όταν γεννήθηκε και δεκατρία χρόνια αργότερα παρέμενε εξίσου εύθραυστη, όμως η σοκολατένια κόμη της και η ντελικάτη ομορφιά της της χάριζαν επιδοκιμαστικές ματιές, και τον Τσέλντριντ, που στην εμφάνιση και στο ταμπεραμέντο ήταν ίδιος ο μπαμπάς και πήρε πολύ άσχημα το χαμό του, θα έλεγα χειρότερα απ' όλους μας. Στην ηλικία των έντεκα λάτρευε κυριολεκτικά τον πατέρα του και, ως ο μοναδικός γιος και το μικρότερο παιδί, απολάμβανε ιδιαίτερη μεταχείριση. Ανέκαθεν ήταν ένα χαρούμενο, ενεργητικό, αξιολάτρευτο αγόρι, όμως μετά το θάνατο του μπαμπά έγινε σκυθρωπός, μιλούσε λίγο και έτρωγε ελάχιστα. Όπως όλοι μας έτσι κι αυτός σύρθηκε στο στρατιωτικό πεδίο όπου ο Δεσπότης φόνευσε μεθοδικά όλους τους στρατιωτικούς αξιωματικούς της Υτάνικα, αφιερώνοντας περισσότερο χρόνο στον πατέρα μου λόγω της ομοιότητάς του με τον Διοικητή, που ξέφυγε από τα χέρια του. Αν και η μητέρα μου είχε επιχειρήσει να κλείσει τα μάτια του Τσέλντριντ από τη φρικιαστική σκηνή, οι βασανιστικές κραυγές των αντρών που ψυχορραγούσαν ήταν αδύνατο να σβήσουν.

Λίγες κουβέντες ανταλλάξαμε στο γεύμα, κυρίως επειδή ελάχιστα ευχάριστα θέματα είχαμε να συζητήσουμε. Επιπλέον, ο Κάναν έδειχνε να ενδιαφέρεται περισσότερο να παρατηρεί παρά

να μιλάει. Άλλωστε είχαμε γίνει δική του ευθύνη. Αυτός θα φυλούσε την κληρονομιά του Τσέλντριντ, αυτός θα κανόνιζε γάμους για καθεμιά από τις ανιψιές του όταν θα ερχόταν το πλήρωμα του χρόνου, αυτός θα εξασφάλιζε τη μητέρα για το υπόλοιπο της ζωής της. Ο θεός μου, όπως και με όλα τα πράγματα, έπαιρνε στα σοβαρά τα καθήκοντά του, και παρακολουθούσε μήπως κάποιος από εμάς εμφάνιζε τυχόν σημάδια αποκλίνουσας συμπεριφοράς, σοβαρότερης δηλαδή απ' όσο δικαιολογούσαν οι τραγικές συγκυρίες.

Βρισκόμασταν στο τραπέζι γύρω στα είκοσι λεπτά όταν ο αδελφός μου έσπρωξε το πιάτο του μακριά, με το περιεχόμενό του σχεδόν ανέγγιχτο. Έπεσε απότομα μπροστά βάζοντας τους αγκώνες πάνω στο τραπέζι και έκρυψε το πρόσωπό του στα χέρια του. Προσφάτως οι τρόποι του και η όρεξή του είχαν εξαφανιστεί μαζί με την προσωπικότητα που αγαπούσαμε, αλλά σε κανέναν μας δεν έκανε καρδιά να τον επιπλήξει – όχι όταν ήταν τόσο μελαγχολικός.

«Τσέλντριντ;» ρώτησε ανήσυχη η μητέρα, αλλά καθόλου ξαφνιασμένη.

Ο μικρός κούνησε το κεφάλι του. Τα δάχτυλά του ήταν μπλεγμένα στα σκούρα μαλλιά του και τα μάτια του στυλωμένα στο τραπέζι.

«Δεν πεινάω...» μουρμούρισε και ίσα που ακούστηκαν οι λέξεις.

«Μα πρέπει να φας, Τσέλντριντ», επέμεινε η μητέρα όσο ο Κάναν παρακολουθούσε με μια μικροσκοπική ζάρα να έχει χαράχτει στο μέτωπό του.

Το βογκητό του αδελφού μου θα ήταν ένα ξερό «όχι» αν είχε τη διάθεση να το διατυπώσει. Ο αγκώνας του γλίστρησε από την άκρη του τραπεζιού και ο Τσέλντριντ μόλις που πρόλαβε να τραβηχτεί γλιτώνοντας ένα γερό χτύπημα στο κούτελο πάνω στο ξύλο.

«Θέλω αυτό που τρώει ο μπαμπάς...» τραύλισε, χωρίς να βγάξει νόημα πια.

Με ένα μικρό, ντροπαλό χαμόγελο προς τον Κάναν, η μητέρα μου γλίτωρησε πίσω την καρέκλα της και σηκώθηκε.

«Με συγχωρείτε για λίγο».

Έκανε το γύρο του τραπεζιού ως το τέρμα όπου καθόταν ο Τσέλντριντ και, αφού άγγιξε τρυφερά το μάγουλό του, πέρασε το χέρι της γύρω του για να τον προτρέψει να σηκωθεί.

«Εντάξει, μάτια μου», είπε απαλά και τον βοήθησε να βγει από την αίθουσα γιατί τα πόδια του αρνούνταν να συνεργαστούν.

Η πόρτα έκλεισε πίσω τους και μια αμήχανη σιωπή επικράτησε. Έριξα κλεφτές ματιές στις αδελφές μου. Καμιά μας δεν ήξερε πού να κοιτάξει ή τι να πει, ή έστω αν έπρεπε να συνεχίσουμε να τρώμε.

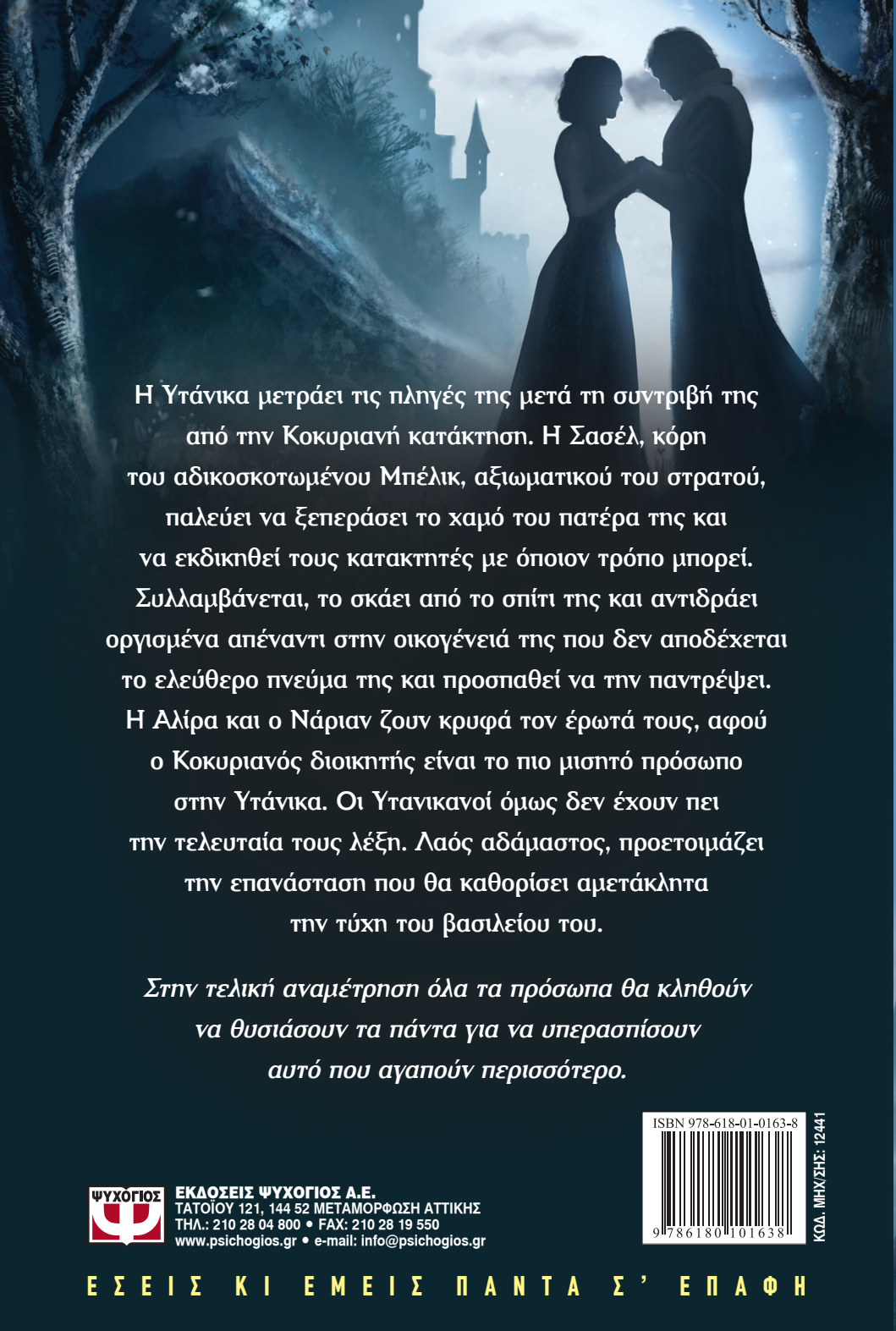
«Δεν κοιμάται καλά», εξήγησα μετά από λίγο, σκαλίζοντας την πετσέτα φαγητού που είχα στην ποδιά μου. «Θα φάει αργότερα».

Ο Κάναν δε μίλησε. Όταν επέστρεψε η μητέρα μου, κάναμε ακόμα λιγότερη συζήτηση απ' ό,τι προηγουμένως και διερωτήθηκα τι εικόνα δίναμε στα μάτια του Διοικητή.

Το ίδιο βράδυ, αφότου έφυγε ο θείος μου και το σπίτι σώπασε, ξάπλωσα στο κρεβάτι μου πάνω από τα σκεπάσματα. Το δωμάτιό μου φωτιζόταν μοναχά από το γκριζο φεγγαρόφωτο που περνούσε από το παράθυρο. Δεν είχα διάθεση να κοιμηθώ και για πρώτη φορά στη ζωή μου επιθεώρησα το παράθυρο, αναλογιζόμενη πώς θα μπορούσα να δραπετεύσω από αυτό το δωμάτιο, από αυτό το σπίτι, από αυτή τη ζωή. Ήταν αρκετά μεγάλο για να χωρέσω και θα έφτανα στο μεγάλο κλαδί της βελανιδιάς που θρόιζε πάνω στην πλαϊνή μεριά του σπιτιού. Από εκεί θα κατέβαινα τον κορμό μέχρι το έδαφος. Πέρα από το γεγονός ότι θα προξενούσα έγνοια στη μητέρα μου, μπορεί να έκανα χάρη σε όλους. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή, αφουγκράστηκα κλαψουρίσματα πίσω από την κλειστή πόρτα μου, που σύντομα μετα-

τράπηκαν σε γοερά κλάματα, και τότε συνειδητοποίησα πόσο εσφαλμένη ήταν η εκτίμησή μου ότι η οικογένειά μου θα ήταν καλύτερα χωρίς εμένα.

Πετάχτηκα από το κρεβάτι και διέσχισα το διάδρομο προς το δωμάτιο του αδελφού μου, η πόρτα του οποίου ήταν μισάνοιχτη. Η μητέρα μου ξυπνούσε τον Τσέλντριντ και τον έπαιρνε αγκαλιά, αν και με δυσκολία κρατούσε ανοιχτά τα μάτια της. Στην αρχή ο μικρός την έσπρωχνε, καθώς αγωνιζόταν να πάρει αέρα μέσα στα αναφιλητά του, αλλά έπειτα έλιωσε πάνω της, με τα χείλια του να σχηματίζουν τη λέξη μπαμπά ξανά και ξανά. Πρόβαλα πίσω τους και ακούμπησα απαλά τον ώμο της μητέρας μου, προτείνοντας σιωπηρά να τον αναλάβω εγώ. Εκείνη είχε ανάγκη από ανάπαυση και, από ένα σημείο και μετά, δεν είχε σημασία ποιος κρατούσε τον Τσέλντριντ, γιατί δε θα ήταν ποτέ ξανά το άτομο που ο ίδιος λαχταρούσε να τον βασιτά.



Η Υτάνικα μετράει τις πληγές της μετά τη συντριβή της από την Κοκυριανή κατάκτηση. Η Σασέλ, κόρη του αδικοσκοτωμένου Μπέλικ, αξιωματικού του στρατού, παλεύει να ξεπεράσει το χαμό του πατέρα της και να εκδικηθεί τους κατακτητές με όποιον τρόπο μπορεί. Συλλαμβάνεται, το σκάει από το σπίτι της και αντιδράει οργισμένα απέναντι στην οικογένειά της που δεν αποδέχεται το ελεύθερο πνεύμα της και προσπαθεί να την παντρέψει. Η Αλίρα και ο Νάριαν ζουν κρυφά τον έρωτά τους, αφού ο Κοκυριανός διοικητής είναι το πιο μισητό πρόσωπο στην Υτάνικα. Οι Υτανικανοί όμως δεν έχουν πει την τελευταία τους λέξη. Λαός αδάμαστος, προετοιμάζει την επανάσταση που θα καθορίσει αμετάκλητα την τύχη του βασιλείου του.

Στην τελική αναμέτρηση όλα τα πρόσωπα θα κληθούν να θυσιάσουν τα πάντα για να υπερασπίσουν αυτό που αγαπούν περισσότερο.



ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr



ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 12441

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η